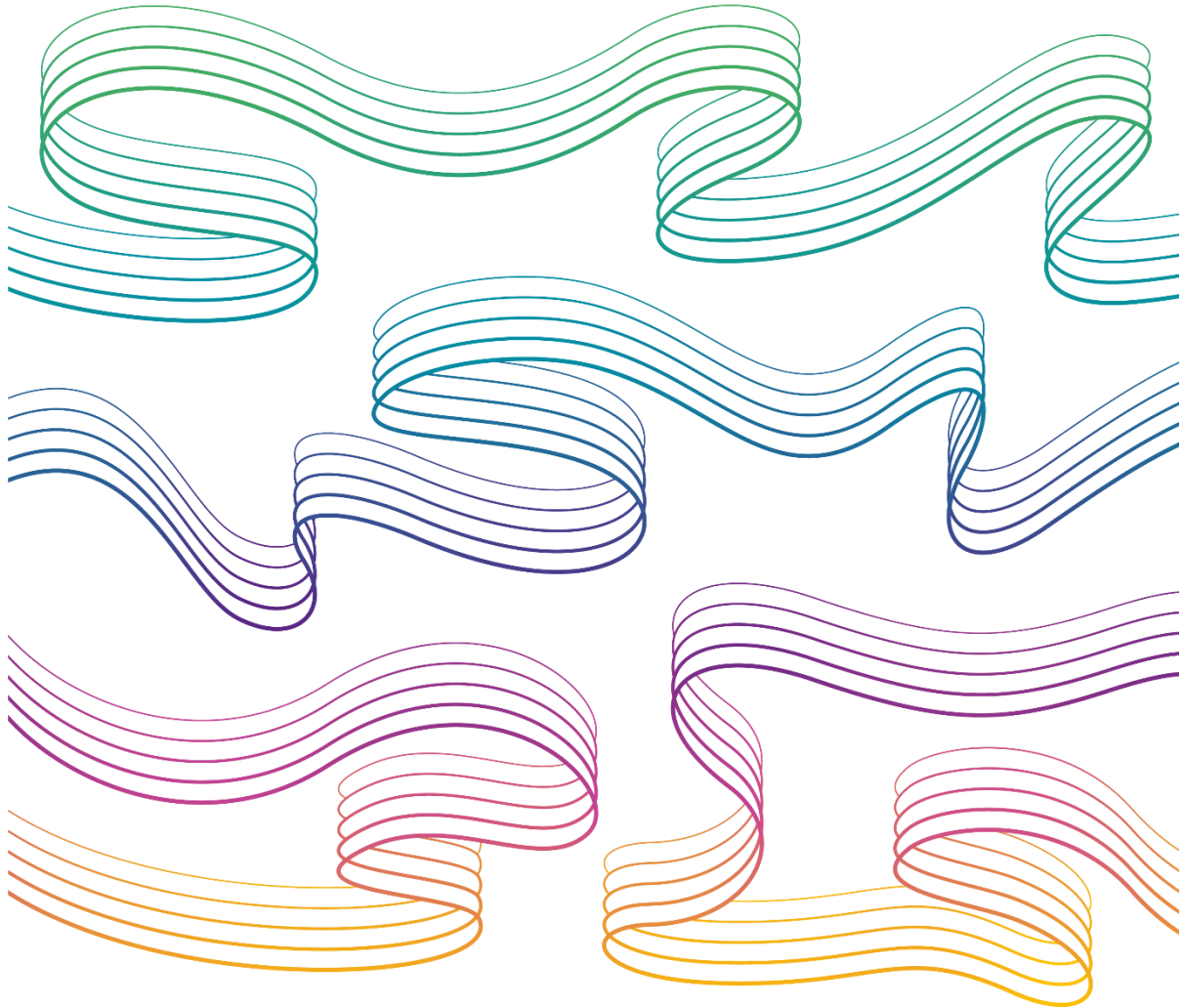

Kárašjoga gielda
Karasjok kommune

Kárenaš Sámi giella ja kulturguovddáš Kárenaš samisk språk- og kultursenter

Innhold

Innhold	1
Innledning.....	2
Organisering.....	2
Finansiering.....	3
Mål og strategi.....	3
Handlingsplaner og rapportering.....	4
Samarbeid.....	4
Brukermedvirkning	5
Undersøkelser	5
Evaluering	5
Vedlegg	0
Handlingsplan 2024 – 2026	0
Innspill på aktiviteter / tiltak.....	0

Innledning

Karasjok kommunestyre vedtok i 2017 å etablere et samisk språk- og kultursenter i kommunen. Karasjok kommune har mottatt etableringstilskudd fra Sametinget fra 2018 for tre år til etableringen av språksentret som en del av kommunens organisasjon. Språksenteret sendte inn siste rapport for Sametingets etableringstilskudd i juni 2023. Karasjok kommune, Kárenaš samisk språk- og kultursenter søker Sametinget om direktetilskudd fra 1.1.2024.

I oppstartsfasen har senteret arbeidet for å synliggjøre viktigheten av å bevare og utvikle det samiske språket i et samisk kjerneområde, og å få fram Karasjok kommunes ansvar for samisk språkutvikling, som en av kun to kommuner i hele verden – sammen med Guovdageaidnu – der samisk er majoritetsspråk. Dette arbeidet vil i fortsettelse også være en viktig oppgave for språksentret.

Kárenaš er navnet på samisk språk- og kultursenter i Kárášjohka, dette for å ære den historiske kvinnen Kárenaš. Kárenaš var en mektig samisk noaidi, og det sier at hun påtok seg å beskytte stedet Kárášjohka mot fremmede ånder. Daglig leder og tidligere prosjektmedarbeider gjennomføre prosess med å navngi språksentret til Kárenaš.

Organisering

Kárenaš samisk språk- og kultursenter i Karasjok kommune er fra 1.1.2023 organisert i kommunedirektørens stab med en leder, og har kontorlokaler i andre etasjen på sentrumsbygget. Språksenteret er planlagt samlokalisert i det nye skolebygget, som er beregnet å stå ferdig siste halvår 2025.

Språksenteret har ansvaret for å koordinere, planlegge og gjennomføre **språkkurs** for kommunens medarbeidere og innbyggere. I dette ligger å kartlegge årlig kompetansehevingsbehov innen samisk språk i kommunen. Språkkursene skal planlegges i god tid før oppstart, slik at ansatte god tid i forveien kan søke permisjon, og leder kan planlegge drift i henhold til planlagt fravær.

Språksenteret har ansvar for å koordinere, planlegge og gjennomføre tiltak under **språkuken**. I dette ligger å være en pådriver og tilrettelegger for at kommunens alle tjenesteområder er med å bidra til mulige aktiviteter for medarbeidere, tjenestemottakere og innbyggere under uken. Språksenteret skal også koordinere et program i samarbeid med kommunens bedrifter, institusjoner, lag og foreninger i tett samarbeid med kommunens kulturkontor.

Språksenteret skal i tett samarbeid med kulturskolen koordinere, planlegge og gjennomføre kulturskoletilbud for barn og unge i Karasjok kommune. Dette kan være faste kulturskole tilbud og/eller enkelt workshops.

Språksenteret har faste møter med språkmedarbeiderne, kulturskolen og kulturkontoret i Karasjok kommune. Tema på møtene er blant annet språkarenaer, språkkurs og andre

kulturelle aktiviteter som skjer gjennom året. Leder ved språksenteret innkaller til møte, og det føres referat.

Tjenesteavtaler mellom språksenteret, og kommunens tjenesteområder skal sikre et godt samarbeid ved å formalisere samarbeidet mellom de ulike fagområdene, og det skal fremkomme i avtalen hvilke forventninger man har til hverandre.

Finansiering

Kárenaš samisk språk- og kultursenter finansieres med fast tilskudd fra Sametinget som skal dekke språksentrets basisoppgaver som drift, utvikling og lokaltilpassede aktiviteter.

Budsjettpost	Beløp per år
Daglig leder	650 000
Språkmedarbeider	500 000
20 % overhead	230 000
Regnskap og revisjon	40 000
Reise- og konferanseutgifter	60 000
Språkaktiviteter	150 000
Totalt budsjett	1 630 000

Aktivitetstilskudd søkes (og tildeles) fra Sametinget på grunnlag av språksentrets 3-årige aktivitetsplan med budsjett. Aktivitetstilskuddet skal i første rekke nyttes til språkkurs og språkarenaer.

Mål og strategi

Samisk språk- og kultursenter skal bidra til bevaring og utvikling av samisk språk og kultur i dagliglivet og i offentlige sammenhenger. Senterets primære målgruppe er Karasjoks befolkning i alle aldersgrupper.

Senterets målsetning er å ta vare på samisk språk og kulturelle verdier, skape sosial trygghet ved å styrke befolkningens identitet til sitt nærmiljø og å skape kulturelle utviklingsmuligheter basert på egenart, men med respekt for andre kulturer.

Mål og strategi til språksenteret er forankret i kommuneplanens samfunnsdel. Mål og strategier er knyttet opp til kommunens visjon, verdier og satsingsområder.

Satsingsområde Den inkluderende bygda i kommuneplanens samfunnsdel		
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det	
Vi er et samisk samfunn, der befolkningen behersker og bruker samisk språk på alle samfunnsområder	Vi skal styrke og øke antall samiskspråklige ved å gi alle en mulighet til å lære seg det samiske språket	<ul style="list-style-type: none">• Kompetanseheving i samisk språk, anpasset medarbeidere og innbyggers behov• Kartlegging av medarbeidere og innbyggernes språkkompetanse
	Vi skal ha et samisk språksenter som et	

	kraftsenter for utvikling og bevaring av språket	<ul style="list-style-type: none">• Økt bevissthet for samisk språk i offentlig forvaltning• Årlig språkseminar hvor tema er språkrøkt/ språkspredning• Opplæringsprogram til alle ansatte i kommunen med mål om å lære seg om samisk kultur (spesifikk for Karasjok kommune)• Skilting / utforming• Språkarenaer for barn, unge og familier• Språkstimulering ved ulike kulturelle aktiviteter for barn, unge og familier• Arrangere språkbærende arenaer der barn, unge og eldre møtes i bevaring og overføring av ord og begrep• Språksenteret er et samlingssted for å lære samisk og styrke samisk språk og kultur i samarbeid med lokalsamfunnet
	Vi skal tilby befolkningen og de ansatte i kommunen samisk språkopplæring og kulturkompetanse, uansett nivå	

Definisjon på språkarenaer og språkkurs er:

- Språkarena – aktivitet der samisk språk brukes aktivt. Deltakere skal høre og bruke samisk språk
- Språkkurs – aktiviteter der en lærer samisk språk. Det skal lages læreplaner med definerte læringsmål. Målet er at deltakere oppnår læremålene.

Handlingsplaner og rapportering

Handlingsplanen konkretiserer mål og strategiene i tiltak, tiltakene prioriteres etter at det er gjennomført brukermedvirkning og kartlegging av behovet hos innbyggere og medarbeidere på språkarenaer og språkkurs.

Språksenteret skal lage en treårig handlingsplan, som skal rulleres årlig. Handlingsplanen skal behandles politisk av hovedutvalget oppvekst, formannskapet og kommunestyret.

Språksenteret skal årlig rapportere på handlingsplanen, og rapporten skal til Hovedutvalg oppvekst, formannskapet og kommunestyret som orienteringssak.

Fristene må følge de frister som Sametinget årlig setter

- Rapportering om aktiviteter i foregående år, 1. april
- Søknad om aktivitetstilskudd til neste kommende år, 30. mars

Samarbeid

For å nå mål og gjennomføre strategier kreves det gode samarbeidsavtaler og avklaringer mellom språksentret, den øvrige kommuneorganisasjonen, samt bedrifter, lag og foreninger i kommunen.

- Lag og foreninger
- Bedrifter, organisasjoner og institusjoner
- Kommune organisasjon
 - Karasjok skole
 - Barnehagene
 - Helse og omsorg
 - Kulturskolen

Ved aktiviteter / tiltak der språksentret inngår samarbeid med en ekstern samarbeidspartner, skal det alltid inngås en samarbeidsavtale.

Brukermedvirkning

Kommunens administrasjon, politikere og innbyggere skal involveres i planlegging av handlingsplan.

Alle tiltak skal være forankret i språksentrets mål

Undersøkelser

Det skal årlig gjennomføres en innbyggerundersøkelse, for å kartlegge hvilke aktiviteter og språktiltak innbyggerne ønsker seg. Dette kan gjennomføres enten som en digital spørreundersøkelse eller et åpent møte for alle kommunens innbyggere, eller begge deler

Senteret har ansvar for å kartlegge årlig kommunens medarbeideres språkkunnskaper, og sammen med enhetsledere planlegge kurser tilpasset medarbeidernes behov.

Etter hver aktivitet som senteret gjennomfører, skal det gjennomføres en brukerundersøkelse. Der deltakere og samarbeidspartnere gis mulighet til å gi en tilbakemelding. Dette gjelder også ved interne språkkurs for kommunens medarbeidere.

Evaluerings

Brukerundersøkelsen skal brukes i senterets årlige rapportering

Vedlegg

Handlingsplan 2024 – 2026

Aktiviteter	Mål	Målgruppe	Samarbeid	Budsjett per år
Språkarena				
Giella ja identitehta	Sámegiella lunddolaš giellan buot oktavuodain. Movttiidahtti sámegiela atnit praktihkalaš bargguin. Buolvvaid oktasaš forum.	Mánát, nuorat ja sin váhnemat Sámegiela oahpahallit iešguđet dásis oktan giellaofelaččaiguin	Skuvla, searvvit, mánáidgárdit, vánhenfirmádat. Giellačeahpit ja berošteaddjit. Árbemáhtu čeahpit	600 000
Čálligiehta	Oahpahit ja movttidahttit čállit iešguđet šáŋŋgerii. Girjjiid ja teavsttaid lohkat. ležas teavsttain dahkat e- girjjiid.	Nuorat, giellaoahpahallit, ollesolbmot	Girječallit, skuvllat, searvvit, media, sámi ásašusat. Deanuleagi giellaguovddážat	200 000
Språkkurs				
Duodjeárbi	Árbevirolaš dujjiid oahppu ja ođasmahttin: ovdabargu, ávnasteapmi, duddjon, giellaoahppu	Nuorat, ovttas ollesolbmuiguin	Ovttasbargat skullaiguin, serviiguin, eará ásašusaiguin	250 000

Innspill på aktiviteter / tiltak

Tiltakene er oppsummering fra innbyggerundersøkelsen, arbeidsmøte med hovedutvalg oppvekst og tidligere handlingsplanen utarbeidet av språksentret.

- Bygg skiltes på samisk
- Kompetanseheving ansatte
- Rekruttering av samisktalende i helse og oppvekst
- Tolking av møter
- Språkstyrking materiale
- Samisk tilbud på kulturskolen
- Elever "jobber" med yngre. Duhkoraddat (Nesseby- modell)
- Samarbeidsprosjekt med skolen ang. termer fra primærnæringen
- Giellavahkku
- Litteratur arrangement på samisk
- Duodjiopplæring / duodjikkvelder
- Musikk på samisk, f.eks. lære salmer
- Musikktilbud til eldre
- Tradisjonelle samiske kurs
- Kulturarena, en arena for å møtes og snakke samisk
- Samarbeid med kirken
- Språkfadderordning
- Vise samiske filmer
- Tilrettelegging for mer samisk kulturtilbud
- Selvfinansiert duodjikkurs
- Språkkurs i ulike fag - terminologi
- Samarbeid med Festivaler Karasjok, Beskán Luossa Rock m.fl., kulturaktører
- Kulturmarked
- Kurs i duodji (tradisjonell)
- Foredrag om ulike duodji-temaer
- Bevare Karasjok-dialekten
- Småbarns sang- og lekestund
- Småbarnstreff
- Juoiganbottut for barn
- Turer med barn / voksne / eldre
- Spillekvelder
- Duodjitreff mellom profesjonelle og hobbyutøvere
- Fangst, fiske
- Joik
- Tradisjon, ritualer innen ulike næringer / levemåter
- Språkbud
- Fritidsaktiviteter til barn som ikke holder på med idrett
- Kreativitet med barn og unge (lage musikk, film, programmere)
- Bruke samisk på ulike arenaer, f.eks. mekkeverksted